

MIN FÖRSTA FLORA
Ängens blommor

Text: Sölvi Vatn • Foto: Torbjörn Skogedal

Tack

till alla ängar och hagar
som ständigt välkomnade oss
med sin blomsterprakt.

Tack till kossan Rosa
och alla blommor
som villigt poserade
framför kameran.

Lindskog & Ulv Förlag
www.lindskogforlag.se
Stockholm 2007

© Text: Sölvi Vatn
© Foto: Torbjörn Skogedal
Grafisk form: Sölvi Vatn

Första upplagan, första tryckningen
Tryckt i Danmark 2007

ISBN 978-91-85311-13-2

Till dig som läser

Barn har så många frågor – och behöver så många svar. De är ständigt på upptäcktsfärd och snappar upp nya kunskaper rekordsnabbt.

Med denna bok hoppas vi att på ett estetiskt tilltalande och lekfullt sätt kunna inspirera barn till att upptäcka och lära sig att känna igen de vanligaste blommorna på ängar och i hagar. Vår förhoppning är att boken också ska locka till samtal om växter och natur. Ett tidigt väckt intresse för det som växer och gror resulterar ofta i ett livslångt engagemang för natur- och miljöfrågor. Det man vet namnet på ser man. Det man ser trampar man inte på. Det man inte trampar på har ett värde.

Naturens små underverk ska upplevas med alla sinnen. Lustfyllt, men med respekt. Ibland måste man dock gå i närkamp med växterna för att riktigt kunna njuta; ta på dem, lukta på dem, kanske också plocka med sig en liten bukett att glädjas åt hemma. Så länge det rör sig om växterna i denna bok går det bra – så när som på gullvivan som är fridlyst i många län. Däremot ska man aldrig låta barn stoppa blommor eller blad i munnen. Det kan finnas risk för till exempel allergier och illamående.

I arbetet med denna bok har vi varit tvungna att göra ett mycket snävt urval av vår mångfasetterade ängsflora. Vi har valt att ta med de allra vanligaste blommorna, stora, påtagliga och färggranna – sådana blommor som barn

ofta lägger märke till och har frågor om. Att några av växterna dessutom har fantasieggande namn gör det lättare att minnas dem.

Vi har försökt att täcka in större delen av växtsäsongen. Vår förhoppning är att barnets nyfikenhet och förväntan ständigt ska locka till nya upptäcktsfärder i ängar och hagar. Växterna presenteras i den ordning de blommor, alltså från vår till höst.

Begreppet äng har i denna bok en vidare tolkning än den gängse och avser de flesta öppna inlandsmiljöer, även vägrenar.

Bokens format har vi valt med tanke på att den ska vara lätt att ta med sig på promenader och utflykter.

Ha det så kul bland blommor och blad!

Sölvi Vatn

Torbjörn Skogedal

Välkommen till min äng

Hallå där! Jag heter Rosa. Vad heter du? Är det du som vill lära dig vad blommorna heter? Fint, då har du kommit alldeles rätt! Här på min äng finns massvis av blommor. Kom och ta dig en titt!

Tussilago

– Våren är här, våren är här! hojtar tussilagon och vänder ansiktet mot solen. Känn vad skönt det värmer! Fast lite kallt om fötterna är det ju förstås.

– Välkommen kära du! säger näselfjärilen och kramar om tussilagon. Jag har längtat så efter dig.

Snön ligger fortfarande kvar i små drivor, men det bryr sig inte tussilagon om. Det är samma sak varje år – tussilagon vill vara först. Redan i mars kan du gå ut och titta efter den. Tussilagon trivs nästan överallt, så den är lätt att hitta.

När blomningen är över får tussilagon en rund luden boll längst upp på stjälken. Den ser ut som en lurvig mössa. Där sitter fröna. Om du blåser på bollen flyger fröna iväg. En del av dem blir nya blommor nästa vår. Då får du gå och titta igen!

Det går bra att säga hästhov i stället för tussilago. De gröna bladen som skjuter upp ur marken efter blomningen har samma form som en hästhov. Det är nog så namnet har kommit till.

Maskros

På våren kan du se hela fält med maskrosor. Det ser ut som om någon har glömt kvart en jättestor gul filt.

– Kom och titta på min ros! ropar masken.

Men det hör du nog inte, för masken jobbar i sin trädgård nere i jorden. Maskros, ja kanske är det maskens ros. Om du träffar på en mask kan du alltid fråga.

När maskrosen har blommat över tar den på sig sin ulliga mössa, precis som tussilagon. Mössan är full av frön. Varje frö har en liten fallskärm. Den hjälper fröet att flyga i vinden. Flyga långt bort och bli en ny blomma. Fiffigt, eller hur?

Titta på de lustiga bladen! När barn lekte affär förr i tiden låtsades de att maskrosbladen var sillar.

Gullviva

Gullvivan är lätt att känna igen. När du väl har hejat på den kommer du alltid att minnas hur den ser ut.

Gullvivan blir inte så stor, men den gör sitt allra bästa för att sträcka på sig. Rak i ryggen låter den sina blommor spana åt alla håll. Nästan som små kikare. Då ser gullvivan genast vem som kommer på besök.

Gullvivan har något viktigt att säga dig. Sätt dig på huk och lyssna.

– Snälla, plocka mig inte! Det är svårt att låta bli, för visst är jag söt. Men jag är inte lika vanlig som många andra blommor. Därför kan jag inte följa med dig hem. Men vi kan väl vara kompisar ändå. Du kan ju komma till mig i stället.

Hundkåx

Hundkåx – vilket kul namn! Man skulle kunna tro att det är något hundar gillar, men så är det inte. Hundar tycker bäst om hundkåx från affären.

När sommaren närmar sig kan hela ängen vara full av hundkåx. De tycker om att ha massor av kompisar omkring sig. När det blåser står de och vajar i takt tillsammans. Då ser det ut som om ett vitt lakan fladdrar över marken.

Hundkåxet kan bli lika högt som du är lång, ja ibland ännu högre. Kanske får du ställa dig på tå för att se de små blommorna som sitter i flockar längst upp på stjälkarna. Längre ner sitter de flikiga gröna bladen. Titta noga så ser du att varje blad ser ut som en pytteliten julgran.

Tjärblomster

I början av sommaren kan du hälsa på tjärblomstret. Har du tur hittar du en backe med massor av tjärblomster. De står och lyser alldeles lila. Man kan nästan tro att någon har hållt ut lila målarfärg på backen.

– Kom, kom! ropar tjärblomstret när du närmar dig. Kom, så ska jag tala om hur jag fick mitt namn. Känn på min stjälk! Ta lite försiktigt under ett blad. Känner du något? Ja, jag är lite klibbig. Nästan som tjära. Det är därför jag heter tjärblomster.

Du glömmet väl inte att tacka för lektionen innan du går vidare.